

Здравко Милинковић

Конгрес Савеза ликовних педагога Југославије, Београд, 1989.

ДЕКЛАРАЦИЈА О ЛИКОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И КУЛТУРИ

Након тродневног рада Конгреса о теорији и пракси ликовне педагогије и ликовне културе у Југославији усвојена су основна становишта о ликовном образовању и ликовној култури.

Најновија реформа васпитања и образовања није побољшала положај ликовног образовања - ликовне културе у општеобразовним школама Југославије.

Настава ликовне културе је у неравноправном положају унутар целокупног образовног система, као и унутар свог подручја - језичко уметничког.

На овом Конгресу ликовни педагози поново наглашавају значај ликовног образовања као фундаменталне наставе за припремање младих генерација, за њихова будућа занимања и културу живљења. Исто тако, ликовни педагози, и овом приликом, истичу да је ниво визуелно-ликовне културе нашег човека незадовољавајуће низак, што се рефлектује на процес производње и негативан однос према културној баштини и човековој околини.

Фонд наставних часова је испод европских и ваневропских норматива, што отежава услове за остваривање, прихваћених циљева и задатака наставе ликовне културе у основним и средњим школама. Још увек је занемарена визуелна настава, врло значајна за живот у савременој цивилизацији и култури, свету нових медија и визуелних комуникација.

Визуелно-ликовно-естетска култура темељи се на симболичкој природи ликовног језика и представља основу квалитета живота и рада, јер је примаран фактор јачања индивидуалне посебности као полазишта равноправне сарадње и комуникације међу људима, и у ослобађању личности од рутинског и од униформисаности мишљења и рада, принуде и зависности. Она је један од темељних чинилаца васпитања и образовања у развоју креативности човека и његовог начина мишљења у креативном решавању проблема.

Визуелно естетску културу чине садржаји који се развијају и на нивоу личног израза и мишљења усмерених на конкретну животну средину. Тиме се јача индентификација човека са околином у којој живи и стваралачки делује.

Визуелно-ликовно-естетска култура је јединствена основа за развијање индивидуалних могућности остваривања оригиналних идеја у обликовању материјалних добара по мери и потреби човека у средини у којој живи (дизајн, околина).

Визуелно-ликовно-естетска култура успоставља везу између квантитативног и квалитативног, практичног и естетског, али и између традиције, садашњости и будућности. Исто тако, она омогућава да се размењују идеје путем савремених комуникацијских медија без којих улазак у двадесетпрви век није могућ.

Учесници Конгреса сматрају изузетно важним и вредносни аспект ликовне културе на ужем ликовно-стваралачком подручју, јер се њиме негују и развијају естетске вредности као сублимације људских стваралачких способности.

Ликовно образовање, као интердисциплинарни садржај, при остваривању прихваћених циљева и задатака, треба да има третман који одговара његовом значају.

Због тога је неопходно:

1. сачинити садржаје језгра наставе ликовне културе за предшколско васпитање и утицати да у радној групи равноправно учествује и један стручњак за ликовну културу;
2. извршити систематизацију и допуну садржаја језгра за основну и средњу школу;
3. сачинити садржаје језгра методике наставе ликовне културе за матичне школе и факултете;
4. урадити концепцију садржаја ликовне културе за посебне облике рада за основне и средње школе;
5. израдити корекције планова и програма у основним и средњим школама у складу са изменама и допунама језгара;
6. кориговати планове и програме ликовне културе за специјалне школе;
7. утицати на то да средње стручне школе ликовне струке буду у групацији уметничких школа са посебним законским одредбама;
8. настојати да се даље развија методика ликовне културе као научне дисциплине, уз могућност магистрирања и докторирања из ове области;
9. у интересу развоја ликовне педагогије и методике ликовне културе потребно је основати специјализован институт за проучавање питања естетског васпитања;
10. утицати на то да се повећа фонд часова методике наставе ликовне културе на матичним школама и факултетима; да се уведе настава методике ликовне културе за ванредне студенте на одговарајућим вишим и високим школама;
11. настојати да се у закон о просветно-педагошкој служби угради одредба којом ће се регулисати рад просветних саветника у вертикали, од предшколског васпитања преко основне до средње школе;
12. у номенклатури занимања дефинисати профил просветног саветника за ликовну културу;
13. применити нову информацијску технологију и верификацију матрице у синтакси рачунара, из чега произлази равноправни третман рачунара са свим осталим ликовним техникама;

14. приступити стварању методике према реалним условима постојања рачунара у настави;

15. применити рачунаре у настави ликовне културе на свим степенима образовања са нагласком на кадровским школама у којима се школују будући ликовни педагози на начелима дигитале естетике;

16. побољшати услове рада у школама (обезбедити кабинете, набавити наставна средства неопходна за рад у појединим областима, набавити приручнике и литературу која прати процесе ликовне педагогије образовања);

17. залагати се да се фонд часова у основној школи и у средњој школи на свим нивоима повећа;

18. организовати рад наставника ликовне културе у четрдесетдвосатној радној недељи у складу са специфичностима предмета.

19. подстицати и усавршавати облике и садржаје и методе сарадње школа и ученика с музејима и галеријама и другим јавним културним институцијама;

20. остваривати стално стручно усавршавање наставника за наставу ликовне културе;

21. укључити у све средње школе, без обзира на степен стручне спреме, оне садржаје ликовне културе који су за поједине струке део стручног образовања, како би се повећала ефикасност и економичност рада и производње;

22. покренути интензивнију акцију за успостављање сарадње факултета и високих школа, просветно-педагошких завода и стручних органа Савеза ликовних педагога Југославије ради разматрања широког круга стручних и научних питања из области ликовног васпитања;

23. наставне планове и програме ликовног образовања, ликовне културе и уметности, како у општеобразовним школама (основним и средњим) тако и у уметничко-професионалним школама и факултетима континуирано побољшавати у складу са развојем ликовне праксе и теорије у свету и земљи.

* * *

За креативно остваривање ових захтева у наредним годинама нужна је свестрана сарадња свих субјеката друштва, с једне стране, а с друге, стручна размена информација уз праћење и научно верификовање развоја и достигнућа праксе и теорије ликовне едукације у нас и бити припремљена за укључивање у све видове живота и производне процесе са савременом технологијом.

Председник
Здравко Милинковић